

Wekelijkse duiding COVID-19-epidemie door het COVID-19-responsteam (RT)

Centrum Infectieziektebestrijding (CIb)

13 september 2022

RIVM
A. van Leeuwenhoeklaan 9
3721 MA Bilthoven
Postbus 1
3720 BA Bilthoven
www.rivm.nl

LCI
T +31 88 689 7000
lci@rivm.nl

Samenvatting

Afgelopen week steeg in [Infectieradar](#) het aantal personen met COVID-19-achtige klachten (2,4%) ten opzichte van de week ervoor (1,9%). Het aantal aan de GGD gemelde personen met een positieve coronatestuitslag (SARS-CoV-2) steeg licht (+6%) vergeleken met de week ervoor net als het aantal bij de GGD geteste personen (+6%). Het reproductiegetal op basis van meldingen van positieve testen lag op 30 augustus op 1,04 (0,96-1,11). Het aantal nieuwe ziekenhuisopnames van patiënten met SARS-CoV-2 steeg (+16%) van 220 naar 256 opnames vergeleken met de week ervoor. Het aantal nieuwe patiënten met SARS-CoV-2 op de IC bleef relatief laag met 16 opnames (+7%), waar dat vorige week 15 opnames waren.

In het rioolwater steeg in week 35 (29 augustus-4 september) de landelijk gemiddelde virusvracht zeer licht met 4,4%. In Brabant-Zuidoost vond een sterke stijging plaats, hier was het rioolcijfer ook het hoogst. In de eerste helft van week 36 (5-7 september) steeg de gemiddelde virusvracht voorsnog met 29,1%. Er vond een sterke stijging plaats in Brabant-Noord en het rioolcijfer was met name hoog in Gooi en Vechtstreek. De omikronvariant BA.5 werd in het rioolwater nog steeds het meest waargenomen, en in meerdere monsters werden typische mutaties gedetecteerd die eerder bij de deltavariant zijn gevonden.

In de kiemsurveillance is BA.5 sinds juni de dominante variant in Nederland. Wel zien we de BA.2.75-subvariant toenemen. Mogelijk wordt deze variant in oktober dominant, maar de onzekerheidsmarge is nog groot. Er zijn geen aanwijzingen dat deze variant meer ziekmakend is dan de overige omikronvarianten. Het is nog te vroeg om te kunnen inschatten of deze toename zal leiden tot een groter aantal corona-infecties. Het RIVM blijft de situatie nauwlettend volgen.

Conclusie en adviezen

Er zijn deze week lichte stijgingen zichtbaar van het aantal mensen met COVID-19-achtige klachten, aantal afgenomen testen en personen met een positieve testuitslag. In het rioolwater lijkt de gemiddelde virusvracht, na een relatief stabiele periode licht toe te nemen. Het aantal IC-opnames blijft stabiel laag terwijl het aantal ziekenhuisopnames wel iets toeneemt, maar in absolute aantallen nog steeds relatief laag is. Het RIVM blijft goed volgen hoe de situatie zich de komende weken verder gaat ontwikkelen.

Vanwege de start van de najaarsvaccinatiecampagne volgende week zullen de komende twee maanden geen adviezen gegeven worden over eventuele extra vaccinatierondes.

Signalen

A) Epidemiologische situatie

Afgelopen week steeg in [Infectieradar](#) het aantal personen met COVID-19-achtige klachten (2,4%) ten opzichte van de week ervoor (1,9%). Het aantal aan de GGD gemelde personen met een positieve coronatestuitslag (SARS-CoV-2) steeg licht (+6%) vergeleken met de week ervoor. Het aantal bij de GGD geteste personen steeg licht (+6%). Het reproductiegetal op basis van meldingen van positieve testen lag op 30 augustus op 1,04 (0,96-1,11). Het aantal nieuwe ziekenhuisopnames van patiënten met SARS-CoV-2 steeg (+16%) van 220 naar 256 opnames vergeleken met de week ervoor. Het aantal nieuwe patiënten met SARS-CoV-2 op de IC bleef relatief laag met 16 opnames (+7%), waar dat vorige week 15 opnames waren.

B) Vaccineffectiviteit tegen ernstige COVID-19

Vanaf 19 september start de vaccinatiecampagne voor de herhaalprik dit najaar. Hierbij worden de groepen met de hoogste risico's als eerste gevaccineerd. Daarom is het de komende twee maanden niet zinvol om een OMT-V bijeen te roepen over de vraag of er een extra vaccinatie noodzakelijk is.

C) Rioolwatersurveillance

In week 35 (29 augustus-4 september) steeg de landelijk gemiddelde virusvracht zeer licht (+4,4%) ten opzichte van week 34, naar een waarde van 545 x 100 miljard virusdeeltjes per 100.000 inwoners. Het plateau dat we sinds de tweede week van augustus zagen zette dus door. In de meeste veiligheidsregio's (14/25) bleef de gemiddelde virusvracht ongeveer gelijk aan die van voorgaande week en in een aantal andere (5/25) vond een daling in het gemiddelde plaats (-14,3% tot -35,1%), waarvan de sterkste in Haaglanden. In de overige regio's (6/26) vonden wel stijgingen plaats (+12,9% tot +145,7%), waarvan veruit de sterkste in Brabant-Zuidoost. De gemiddelde virusvracht was in week 35 ook het hoogst in laatstgenoemde regio.

In de eerste helft van week 36 (5-7 september) steeg voorsnog de landelijk gemiddelde virusvracht (+29,1%) vergeleken met week 35, naar een waarde van 704 x 100 miljard virusdeeltjes per 100.000 inwoners. Dit beeld zagen we terug op regionaal niveau: in 20/25 veiligheidsregio's vonden stijgingen plaats. Deze stijgingen lagen tussen de +16,5% en +229,0%, de sterkste hiervan werd waargenomen in Brabant-Noord. In de eerste helft van week 36 was de gemiddelde virusvracht het hoogst in Gooi en Vechtstreek. In 1 veiligheidsregio (Flevoland) bleef het rioolcijfer ongeveer gelijk, en in 4/25 regio's vonden dalingen plaats (-10,0% tot -47,3%), waarvan de sterkste in Brabant-Zuidoost. De cijfers uit de eerste helft van week 36 zijn gebaseerd op 284/311 meetlocaties waarbij tot nu toe 1-3 analyses zijn uitgevoerd. De data zijn dus incompleet en moeten nog verder worden aangevuld.

In de meest recent geteste rioolwatermonsters (uit week 34) was de omikronvariant BA.5 wederom het meest prevalent. De specifieke mutaties voor de BA.4 variant werden weer minder gevonden. In een aantal monsters werden meerdere typische mutaties gedetecteerd die eerder bij de deltavariant zijn gevonden. De opkomst van deze en mogelijke andere mutaties en varianten wordt in de vervolganalyses nauwlettend in de gaten gehouden.

D) Kiemsurveillance/virusvarianten

De omikronvariant heeft tot op heden vijf subvarianten die met extra aandacht worden gevolgd: de zogenaamde BA.1, BA.2 (inclusief subvariant BA.2.75 en BA.2.12.1), BA.3, BA.4 en BA.5 varianten.

Deze nieuwe varianten lijken volgens de WHO niet ziekmakender dan de BA.2-variant die recent het meest in Nederland voorkwam. Wel zijn er aanwijzingen dat antistoffen minder effectief zouden kunnen zijn tegen deze varianten.

Subvariant BA.5 is in juni dominant geworden in Nederland. Het aandeel van deze en andere varianten wordt in de kiemsurveillance gemonitord en daarnaast ook bepaald middels variant PCR.

Sinds juli 2022 wordt in verschillende landen een subvariant van de BA.2 gezien: de BA.2.75. Deze variant is onder meer aangetroffen in India, Australië, Japan, Canada, de Verenigde Staten, Duitsland, Denemarken en het Verenigd Koninkrijk. In Nederland zien we deze variant in de kiemsurveillance toenemen. Het is nog te vroeg om te kunnen inschatten of dit zal leiden tot een toename in het aantal corona-infecties. De BA.2.75 lijkt door kleine specifieke veranderingen de opgebouwde afweer tegen COVID-19 (door vaccinatie of een infectie) gemakkelijker te kunnen omzeilen. Er zijn geen aanwijzingen dat deze variant meer ziekmakend is dan de overige omikronvarianten. In de landen om ons heen lijkt deze variant net als in Nederland langzamerhand toe te nemen. Het RIVM volgt de situatie op de voet.

De prognose voor verdere ontwikkeling van het aandeel van deze BA.2.75 op basis van de meest recente gegevens uit de kiemsurveillance suggereert dat BA.2.75 mogelijk later dit jaar dominant kan worden. Echter, de onzekerheidsmarge is nog erg groot. Deze prognoses worden wekelijks bijgewerkt met nieuwe data uit de kiemsurveillance.

De toename van varianten wordt in samenwerking met Saltro ook gevolgd met variant PCR. Variant PCR-data zijn iets sneller beschikbaar dan de sequenties van de kiemsurveillance. Variant PCR-data geven een indicatie voor aanwezigheid van BA.4/5 maar stellen deze niet met zekerheid vast. Ook kan geen onderscheid gemaakt worden tussen BA.4 en BA.5. Deze data geven ook een indicatie voor aanwezigheid van BA.2.75. De meest recente prognose laat een afname van BA.4/5 zien, en daarmee toename van andere varianten zoals BA.2.75. Echter ook hier is de onzekerheidsmarge groot.

Deze data betreffen meerdere GGD-regio's maar geven, in tegenstelling tot kiemsurveillance data, geen landelijk beeld. De data uit de kiemsurveillance en variant-PCR-data laten hetzelfde beeld zien wat betreft aandeel BA.4/BA.5. Gegevens van de variant-PCR van Saltro laten zien dat het aandeel BA.4/BA.5 samen begin juni dominant is geworden.